

ΝΟΥΜΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 25 του Μάρτη 1906

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ 4 | ΑΡΙΘ. 188

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. Από τον κόσμο του σαλονιού. — Ζήλεια.

Α. Ε. Παραμύθια του Μολίβου (της Μινυλίας). Δ. Π. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. Τι μάς χρειάζεται.

ΑΛΕΞΑΝΤΡΑ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ. 'Επιστήμη πρωτομάθητη—'Αθρόοπος Μηχανισμός (συνέχεια). ΤΙΜΟΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ. Τα Γλωσσικά παράξενα.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ Κρονικά Γράμματα (μετφρ. 'Ηλ. Βουτυριδής).

ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΓΩΜΕΝΟΣ. Θεσσαλικά δηγήματα Οι Γλάροι.

Ν.Θ.Α. Το κράτος του Φάντη.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ο Κύκλωπας του Πάλλη. ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Δέαντος Κ. Παλαμάς. Νίκος Παπαγεωργίου, Πεύκος 'Ορεινός.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πρόματα (Οι φημφοροισμοί του Ραλλίκου. — 'Ο Μούργος. — Γαρδινοαίοι. — Τα ιερήλια του Κοροούπη. — 'Ο κ Φραγκούδης. — Το «Ζήτω» του φονιά).

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΦΟΝΟΠΙΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο ΚΥΚΛΩΠΑΣ ΤΟΥ ΠΑΛΛΗ

Ο Παλαμάς μάς ετοιμάζει μια μεγάλη μελέτη της 'Ιλιάδας του Πάλλη. Στη μελέτη αυτή ο βαθύς κριτικός θα μάς αναλύσει πλατιά, καθώς μούλεγε, όχι μόνο το άριστοτεχνικό ξαναζύμωμα και ξαναγέννημα της 'Ιλιάδας, αλλά όλη γενικά τη μεταφραστική δουλιά του Πάλλη: θα μάς μιλήσει δηλ. και για το Βαγγέλιο και για το Θουκυδίδη, φυσικά και για τον «Κύκλωπα» του Ευριπίδη, που πέρυ τυπώθηκε στο «Νουμά» και που φέτος, προχτές ακόμα, βγήκε σε βιβλίο, τυπωμένο στα Παρίσια, στο τυπογραφείο του Charouet.

'Από τον Παλαμά τ'όχω άκουστά κι αυτό, πως οι μεταφράσεις του Πάλλη είναι πιστές κι άπιστες μαζί, τόσο πιστές όσο κι άπιστες, αφού άπιστούνε στη λέξη του κείμενου, όχι από άδυναμία του μεταφραστή, αλλά πίστηδες για ναποδώσουν πιστώτερα την ψυχή του. Στην επιγραμματική αυτή κρίση του Παλαμά συνοψίζεται όλη ή γιγαντένια δουλιά του Πάλλη, όλ' ή δημιουργική δύναμή του. Γιατί ό Πάλλης δε μεταφράζει· δημιουργεί. Κι όλο τό μεταφραστικό του έργο είναι πέρα για πέρα δημιουργικό, τόσο δημιουργικό που, καθώς παρατήρησε κάποιος,

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

ΔΕΚΑΕ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

μπορεί αξιόλογα κι άδίσταχτα νάν τό υπογράψει με τόνόμά του, χωρίς να νάμφερνει καν πως είναι μετάφραση. 'Ο,τι κι αν πάρει στα χέρια του, είτε αρχαίο συγγραφέα, είτε ξένο ποιητή, είτε έπιστημονικό σύγγραμμα, θάν τό φέρει τόσο σιμά στη ζωή μας, θάν τό κάνει τόσο Ρωμαίικο, τόσο δικό του και δικό μας, συχωνεύοντας στη μικρή πατρίδα μας όλη την άπέραντη γής και φέροντας στις μέρες μας τους μακρινούς αιώνας, που θαρρείς και τό βιβλίο ή τό τραγούδι ή τό έτιδήποτε γράφτηκε σήμερα κι από Ρωμαίο συγγραφέα. Νά δεις όμως που κι ό συγγραφέας δε χάνει τίποτα, μάς έρχεται από τά ξένα μέρη ή από τους μακρινούς αιώνας με την ίδια την ψυχή του, κι έδώ ίσα ίσα κρύβεται τό μυστικό του Πάλλη, τό μυστικό της μεγάλης επιτυχίας του. Πάρτε όποια τύχει από τις μεταφράσεις του, βάλτε και τό πρωτότυπο κάτω, μελετήστε, συγκρίνατε, και δίχως τον παραμικρό κόπο θα φτάσετε σ' αυτό τό συμπέρασμα.

Παράδειγμα· Κύκλωπ στίχος 37—40.

Τί ταύτα; μών κρέτος σικινιδών
δμοιος δμίν νύν τε χώτε Βαχχίω

κώμοις συναπίζοντες 'Αλθαίας δόμους
προσῆτ' αἰδαῖς βαρβύτων σαλούμενοι;

Μετάφρ. Πάλλη, σελ. 8.

"Αχ ποῦ μοῦ καταντήσατε! Δέ μοῦ χοροπιδάτε τώρα σάν και τότες, σά μοῦ κοπιάζατε στουπί στον πρόγο της Μολόχας με τό Βάκχο ἀγκυλισμένοι, και με λαγούδια και τσακίσματα μοῦ σαίονατε τον καλαματιανό.

"Οτα δημοσιευότανε ό «Κύκλωπας» στο Νουμά, θυμάμαι, ένας ρεπόρτερ της «'Εσπερινής» σκυλόδρισε τον Πάλλη αγοράμιατο! γιατί δεν ξέρει, λείει, πως στην εποχή του Ευριπίδη ήταν άγνωστος ό Καλαματιανός. Φυσικά, αφού και στην εποχή του Μιστριώτη τυχαίνει νάναι άγνωστη ή λογική.

"Άλλο παράδειγμα. Κύκλωπ στίχ. 317.

Τε δ' άλλα κόμπι και λόγων εἰμοσφίει.

Μετάφρ. Πάλλη σελ. 23.

Καθ' άλλο λόγια ναι παχιά, ρητορικές Βουλής.

"Αν μπορούσε ναποδοθών πιστώτερα κι και ζωντανώτερα τά παχιά και κούφια λόγια παρά με τις ρητορικές της Βουλής μας!

Κι άλλο· Κύκλωπ στίχ. 487—490

σίγα, σίγα. Και δὴ μεθύων
ἔχαριν κέλαδον μουσιζόμενος
σκιδεσ ἀπώδης και κλαυζόμενος
χωρεῖ πετρῖνων ἔξω μελῆδρων.

Μετάφρ. Πάλλη, σελ. 29.

Σώπα σώπα, τί νά μεθυσμένος
βγαίνει τώρα απ' την κόφια σιηλιά,
και γκαρβίστρα σάν Πλάκας ἀηδόνι
γλυκοχύνει λαλιά.

Οί λέξεις οι περισσότερες σβήνουν, χάνονται, με τό νόημα μένει και μάς ξαναρχεται ύστερ' από τους αιώνας δλοζώντανο κι δλοδρόσο.

Σώνουν οι σύγκρισεις, όχι να δείξουν αν είναι πιστή ή μετάφραση, αλλά τό πως δουλεύει ό Πάλλης. Αυτό όμως θάν τό δείτε καλύτερα σε τούτο τό κομάτι, που πρωτομπάνει ό Κύκλωπας στη σκηνή και θυμάνε με τά Σατυρόπουλα. Τό κομάτι αυτό, κατά τή γνώμη μου, είναι τό πιο χαρακτηριστικό και φανερώνει όλη τή δύναμη κι όλη την τέχνη του.

Κύκλωπ στίχ. 203—211.

ἄνεχε, πάρεχε, τί τάδε; τίς ή ραθυμία;
τί βακχιάζετ'; οὐχι Διόνυσος τάδε,
οὐ κρέτσλα χαλκού τυμπάνων τ' ἀράγματα.
πως μοι κατ' άντρα νεόγονα θλαστήματα;
ή προς τε μασοῖς εἰσι χυπό μητέρων
πλευράς τρέχουσι, σχοινίνους τ' εν τείχεσι
κλήρωμα τυρῶν ἔστιν ἐξημελγμένον;
τί φατε; τί λέγετε; τάχα τις θμῶν τῷ ἔξω
δάκρου μεθήσει· βλέπειτ' ἄνω και μη κάτω.

Μετάφρ. Πάλλη σελ. 18.

Τί τρέχει, όρέ; Στάσον, όρέ, νά δώ. Όρέ, τί κάθεστε; Μωρέ τί, σιά τραγούδια μου τό ρήξατε; Έδώ δέν έχει Βάγκους, νταβούλια έδώ δέν έχει και ζουρνά και ντέφια! Πώς πάνε, λέω έγώ, μέσ' στή σπηλιά τ' άρνιά μου τά μικρούλια; Τρέχουνε τώρα με τίς μάννες και βυζαίνουνε; Μά άρμέξατε τίς προβατίνες πρώτα και γιομίσατε τά τυροβόλια τά πλεχτά; Τί λέτε, όρέ; πώς δέ μιλάτε, όρέ; Στυλιάρι που σάς λείπει! (Παίζει τό ρόπαλό του). Βρέ, τί τηράτε χάμου; Άπάνου τά κεφάλια, τόν άνήφορο!

Έδώ ταιριάζουν όσα έχει γράψει άλλοτες ο ίδιος ο Πάλλης: «Ότα διαβάσεις τό πρωτότυπο, σου παρασταίνει ο νου σου μιá εικόνα. Άφτή τήν εικόνα πρέπει νά δώσει τό μετάφρασμα». Έγώ τό πήγα άνάποδα, μά τό ίδιο κάνει διάβασα πρώτα τή μετάφραση, σκημάτιστα μιá εικόνα στό μυαλό μου, και τήν εικόνα αύτή τήν είδα ίδια κι άπαράλλαχτη ότα διάβασα ύστερα και τό πρωτότυπο. Τό ίδιο έκανα διαβάζοντας και τό μεθήσι του Κύκλωπα. Ο Είριπίδης λέει:

Άλις Γανυμήδην τόνδ' έχων άναπαύσομαι
κάλιστα νή τας Χάριτας' ήδομαι δέ πως
τοίς παιδικοίσι μάλλον ή τοίς θήλεσιν

μά ο Πάλλης με τέχνη θαυμαστή κρατιέται στή λίγο άταίριαστη, γιά τίς μέρες μας, αύτή κατηγορία, που ένας πρωτόπειρος θά κατρακυλούσε και θξσπαζε τά μούτρα του, και βάζει στό στόμα του μεθυσμένου Κύκλωπα αύτά τά λόγια:

«Έγώ 'χω έδώ τήν Άφροδίτη, τί γυρέβω Χάρεις;... Μή φεύγεις, Άφροδίτη... σιάσον, Άφροδιτούλα... που μου πήγες, Άφουριδοτάκι μου;»

Ένας πρωτόπειρος, αλήθεια, θά κατρακυλούσε σ' αύτή τήν κατηγορία, μά ο Πάλλης κρατήθηκε γερά και παληκαρία κι άφισε νά κατρακυλήσουνε στό γκρεμό οι πέντε κατωπίνοι στίχοι που δέ στέκονται πιά, μιá και φεύγει ο Γανυμήδης από τή μέση. Ο «Κύκλωψ» παίρνει, πάνου στό μεθήσι του, τό Σιληνό γιά Γανυμήδη, ο «Κύκλωπας» τόν παίρνει γι' Άφροδίτη, κι' έτσι όλα πάνε μιá χαρά. Θαρρώ και χρειάστηκε κάπια ξεχωριστή μαστοριά

γιά νά βουλευτεί τόσο περίφημα τό πράμα.

Όσο γιά τά Χορικά, ή καλύτερη κρίση θάναί, θαρρώ, νά ξανατυπώσω έδώ τό πρώτο Χορικό, που τυπώθηκε δυό φορές ίσαμε τώρα στό «Νουμά», μά που και χίλιες δυό φορές νά τυπωθεί πάντα με ευχαρίστηση θά διαβάζεται.

Που μου τρέχετε, άφέντρες μου,
που μου πάτε, κοκκόνες,
κάτου εκεί στους γκρεμούς;
Έδώ 'χει στρουγγα άπάνεμη,
έδώ χλωρό χορτάρι,
έδώ νεράκια κρούσταλλο
π' άπ' όρθοβράχια σιάζουν.
Άκούτε με τί χάρη
τ' άρνάκια σας βελάζουν;

Ίσι! Έκεί μην πās
Ίσι! στή δροσερή πλαγιά!
Πέτρα, όρέ, θά φās!
Πρόγγα, όρέ κριάρι,
του κοπαδιού μπροστάρη,
πρόγγα, νάχεις γιά.

Άύστε, άνοιξτε τίς ρώγες σας!
τά προημένα μαστάρια
λαχταράει πās άρνί.
Είναι μικρά τά κούτσικα,
μικρούλια που πεινάνε
άχάιδεφτα άπ' τή χαραβγή,
άτάϊστα ως τό βράδυ,
τίς μάννες καρτεράνε
άπ' τό παχύ λειβάδι.

Ίσι! εκεί μην πās
Ίσι! στή δροσερή πλαγιά!
Πέτρα, όρέ, θά φās.
Πρόγγα, όρέ κριάρι,
του κοπαδιού μπροστάρη,
πρόγγα νάχεις γιά.

Άχ πάει τό χαροκόπι!
Αυτοπλέξουδης Βάγκας δέ χορέβει σειρά.
Πάν τουμπανα, πάν κρότοι
σ' άσημένια τριγύρω νερά.
Σταλιές κρασοϋ ξανθοϋλες,
Άφροδίτης κνήγη σ' άνθισμένη πλαγιά,
έχετε γιά! Νυφοϋλες
λεφκαστρογάλες, έχετε γιά.
Ω Βάγκο, ω βλάμη άγαπημένη,

τά χρυσόκλωνα μαλλιά
που τάνεμίζεις, που, καημένη,
δίχως γέλια και φιλιá;
Τόν πιστό σου έλα γλύτωσε βλάμη,
που με τραγου προβιά
Κύκλωπα άγριο δουλέβει,
που τό δάκρυ του χύνει ποτάμι
κι άχ! τά γέλια ποθεί κι άναδέβει
με καημένη καρδιά.

Θυμάμαι, όταν πρωτοτυπώθηκε τό άθνατο αύτό τραγούδι στό «Νουμά», στό Όρεσσειακό, πόσο μες έρρεσε και πόσο μες ένθουσίασε όλους. Άπόξω τό μάθαμε και τό συχνολέγαμε και μάλιστα τους τελευταίους στίχους του που είχε βρει τρόπο ο Πάλλης νά χώσει σ' αύτούς τό μπάρμπα-Μιστριώτη, που και τώρα, που τύπωσε τόν «Κύκλωπα» σέ βιβλίο, δέν τόν ξεχασε, μά χάρισε στον Κύκλωπα «όμορφιά Μιστριώτικη» καθώς έκανε και τόν Σιληνό «γέρο κασιόδακι (έτσι τονέ λέει τό Χατζηδάκη, ο Πάλλης) και μικρούλη».

Τόν πιστό σου έλα σώσε στρατιώτη
που με τραγου προβιά
δούλος είναι σκαπάνα Μιστριώτη,
και τή μύτη βουλώνει
μή τόν πνίξει ή φριχτή μυρουδιά
π' όλο γύρω φλομώνει.

Κι όσοι δέν εύτύχησαν άκόμα νά διαβάσουν τόν «Κύκλωπα», πιστεύω νά κατάλαβαν τήν αξία του, όχι από τ' άδύναμα λόγια μου, μά από τή κομψότητα του ίδιου του «Κύκλωπα» που δημοσίεψα. Τή φιλολογική αξία του, είπαμε, θά μες τήν πει ο Παλαμάς μιá μέρα και περιμένουμε. Κ' έπειτα τό κέτου κάτου, ο Πάλλης δέ γράφει γιά νά κρίνεται γράφει γιά νά διδάσκει και καλότυχος εκείνος που άντίς νά χάνει τήν ώρα του νά βρει σέ ποιό μέρος πέφτει ο Πάλλης όξω και ποιό μέρος τό αποδώνει πιστά, σκύβει μ' εύλάβεια πάνου στό έργα του και κοιτάζει νά ωφεληθεί κι αύτός λιγουλάκι από τή φωτεινότατη δουλιá του.

Τό ξέρω πως μερικοί θά στραβομουτσουιάσουνε μ' αύτά που γράφω, μά δέ με νοιάζει καθόλου. Ο Πάλλης τό ξέρει πολύ καλά πως δέν τά πολυκαταφέρνω στις κολακείες: τό ξέρω κ' έγώ πολύ καλά πως δέν παίρνει και λόγου του από κολακείες: τό ξέρω άκόμα και τί θά μου γράψει άν του άρέσει τό

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

ΟΙ ΠΛΑΡΟΙ

Του Έφραλιώτη

«Η Ζάχενα περπατεί πάντα καμαρωτή, τήν ξέρουμε πόσο ψυροπερήφανη είναι. Μά τώρα, που κάνει μπάνια με τό Λενιώ—νά και νά κι αύτό κουνιέται όταν περπατεί—δέν άγγίζει τή γιά. Λένε πως είναι αύτό τό μορφώτερο κορίτσι του χωριού. Μπορεί, δέν έλεγε όχι... Μά, είδες, ήθελαν και μπάνια. Σήμερα ότι τραβήξε ο Ζάχος όξω τό καίκι του άπ' τήν πολλή δουλειά. Αυτές ήθελαν νά φανε τά δουλεμένα».

«Νά κι ο Καμένος, ο άραπάκος και βρώμιος, τής πάει τής Ζάχενας ψάρια χωρίς νά του γυρέψει, νά τους καλοπάρει. Δές πως τό κοιτάζει τό Λενιώ. Κάποτε, λένε, τούχε στείλει γράμμα και λουλούδια. Μωρέ πρόσωπο».

Κι αύτός τώρα θά περιμενε νά βρει καίκι. Ο Ζάχος τόν είχε ναύτη και τόν έδιωξε τραβώντας. Γιατί νά μην καθίσει κι αύτός στό λιμάνι νά κάνει

μπάνια; Άν ήταν κείνη Ζάχενα ήταν κι αύτός Σύρμος. Νά ιδείς που κι αυτές τίς μέρες ο Καμένος θά ψάρευε (σύντροφος με ψαροκάϊκο ήταν) ένα γύρω κι όλο και μπροστά στής Ζάχενας τό καλύδι θά συργιάνιζε. Τό περισσότερο γι' αύτό θά έμενε.

Παράγγειλε στό χωριό ρούχα νά του στείλουν κι ό,τι είχε τά πήγε μες τό καράβι του Φώτη, πούν' εκεί άραγμένο από καιρό.

Με λαχτάρα είχε ξαντικρύσει τό βράχο του χωριού του από μακρινό ταξίδι. Και τώρα που βασιλεύει ο ήλιος ζουγραφίζοντα τίς ράχες και τίς ρεματιές του ήβουνοϋ τους με χρυσό φως και ίσκια νύχτιον, θυμώνταν με λύπη κείνο τό δρόμο των πηγαδιών, που θά περνούσε ξεμανικότος με χυτά μαλλιά κι άγνωριστος και ποθητός άπ' τό ταξίδι. Θά έκλεφε και καμμιá ματιá ζαφειρένια γέροντας πάνω στα κλαδιά του δρόμου, νά περάσουν δίπλα άρμάθεις οι κόρες. Είχε βαρισητήσει τόσον καιρό με τά κουπιá, μά τί άλλο νά κάνει; πής τή βάρκα του παραβιού και συργιάνιζε τραβούσε κάμποσο καταπάνω στα παραλιμένα, γιατί ο μπάτης είχε πέσει, κύματα που ύστερα σπρωχτά τόν έφερναν μες τό λιμάνι. Πάλε τραβήξεν επάνω στους κάβους μακρυά τραβιούμενος από μακρινές φωνές ψαράδων στους έρημους γιαιούς, έδεσε τή βάρκα σ' ένα βράχο και

τά χέρια έμπλεξε γύρω στό γόνατο, εκεί που τό κύμα κουνάει τή βάρκα πύμα-πλώρη, ώσου βγήκε τό φεγγάρι.

Όταν βγήκε τό φεγγάρι άμόλησε τή βάρκα, τήν έσπρωξε τό νυχτόμασμα άλαφρά. Έδεσε τήν παρούμα στό καράβι κι άνέθηκε τήν άνεμόσκαλα σά φάντασμα—στήν ίδια μεριά, είχ' άκούσει, ήταν άραγμένο πάλε ένα καράβι, που τό άνέθηκαν τά φαντάσματα, γιά νά πάρουν τή μιλιá του ναύτη, που τό φύλαγε όσο άργά κι άν πάτησε, όμως φώναζε τό κοιμάμενο νυχτόπουλο του καραβιού. Πήγε κ' ύστερα κι αύτός.

Μιá έννοια τόν ξύπνησε πρσί, ενώ ήρχισε κιόλα νά περπατεί βαριά στήν κουβέρτα ο μουτσός. Ηλιος δέν έχει χτυπήσει άκόμα στή θάλασσα. Άντίκρυα στους βράχους, νά τά σεντόνια, ξεντίνονται ή Ζάχενα με τό Λενιώ. Άργά άπ' τά μαγαζιά δάθε έρχεται μιá βάρκα καθρεφτιζούμενη στό γιάλο. Ο Καμένος μόνος του στήν πλώρη όρθος κι άβιχάρει με τό κοντάρι του γάντζου. Φκίνετκι, δέν πήγαν γιά ψάρια, τ' είχε φεγγάρι άπόψε. Κάποτε τραβάει τό γάντζο, τάχα γιά χταπόδι νά βγάλει, μά τόν βγαίνει πάντοτε άπάνω ξερόν' ως τόσο προχωρεί. Και τό Λενιώ κρεμάστηκε άπ' τό βράχο μ' ένα πουκάμισο, τά πόδια της λάμπουν πάνω άπ' τό γόνα, και

ή πειό σπουδασμένη κοκεταρία με την προσωπίδα της άρετης και της φρονιμάδας, ή πειό τεχνοκρουμένη κακία με την προσωπίδα της καλωσύνης».

— «Κι' αν σου λέγε κάποιος, πώς ο Νίκος τή ζήτησε και τήν παρακάλεσε μάλιστα να τον πάρη και πού εκείνη, για να μην λυπηθής σύ, άρνήθηκε, τί θ'άλεγες;

— «Δέ θα τό πίστευα. Νά μή τον πάρη; μα τότες γιατί να τον έχη πάντα στο πλάϊ».

— «Βλέπεις λοιπόν, πού δέ τή γνωρίζεις καλά; Παρίμενε μιá στιγμή». Μπήκε στην κάμερά της και γύρισε έπειτ' από ένα δευτερόλεπτο μ' ένα γραμμα.

— «Διάβασέ το ή ίδια».

Τ' άνοιξε με περιέργεια και διάβασε αυτό:

Άγαπητή μου,

Μή φοβάσαι καθόλου για την ήσυχία της φίλης σου. Είναι αλήθεια, πού ο Νίκος με ζήτησε, αλλά προτού να ξέρω από σένα, πού ή φίλη σου τον είχε αγαπήσει, τό είχα μάθει, και γι' αυτό άρνήθηκα την πρότασή του μ' όλη την έχτίμηση και συμπάθεια πού τρέφω για τον καλόν εκείνον νέο. Νά συναινέσω σε γάμο, πού θα λυπήσει άλλον, όσο μικρή κι' αν είναι ή λύπη αυτή, είναι ενάντιο στο χαρακτήρα μου. Η χαρά χάνει περισσότερο από τό μισό, όταν στον άλλον γεννάει μιá λύπη. Αυτό όμως να μείνουν άναμεταξύ μας, έχω πεποίθηση στην κρίση σου και στη λεπτότητα της καρδιάς σου, για να μη μάθη τίποτα ή φίλη σου. Θάνει ο μοναχός τρόπος, για να μου δείξης πού νοιώθεις, τί θα πη φίλια.

Σέ φιλώ.

Άσπασία.

— «Και τώρα τί λές; ποτέ δέ θα σου δείχνα αυτό τό γραμμα, αλλά έπρεπε να λείψη ή άδικία και να πάψη ή ζήλεια σου».

— «Έπρεπε να πάψη ή ζήλεια μου; Πόσο λίγο γνωρίζεις τί θα πη ζήλεια, για να τό πιστεύης; αλλά ίσχυσα τό γραμμα αυτό μου την ιδυνάμωσε».

«Πρίν από τούτη τή στιγμή τή ζήλευα για τις φυσικές χάρες της, για τό λυγρό κορμί, για τή γλυκάδα της ματιάς και των τρόπων, για τή χάρη του ντυσίματος, για τή κατάμαυρα σγουρά της μαλλιά, για τό σεμνό όσο κ' επιβλητικό βόδιμά της, για τή συμπάθεια και τό θαυμασμό, πού όλοι τρέφετε για κείνην. Είχα όμως τήν έλπίδα, πώς γλήγορα θα φαίνονταν κ' οι άτέλειες της ψυχής της περιμένα μ' άγωνία τή στιγμή, πού θα γενόντανε όλο-

φάνερες, κ' ή πεποίθηση στην άτέλεια παρηγορούσε τό πάθος μου. Αν τήν έβλεπα να πέση στη συνείδηση του κόσμου, θάπαυα να τή ζηλεύω, ίσως και να τήν λυπιώμουνα· τώρα όμως τή ζηλεύω μ' όλη τή δύναμη της ψυχής μου, τή ζηλεύω για τήν ήθική ύπεροχή της, τή ζηλεύω, γιατί είμαι για να κοκινίζω μπροστά της, έχω τόσο κατώτερη της! Θάμουνα εύχαριστημένη, αν μπορούσα να τήν ποδοπατήσω. Το γραμμα πού μου δώσες είν' ένα ξύλο, πού έβαλες στη φωτιά της ζήλειάς μου, για να τήν ανάψη περισσότερο. "Οχι, δέν ξέρεις τί θα πη ζήλεια».

Κ' ενώ τά μάτια της—κρίμα τά όμορφα κείνα διαβολεμένα ματάκια!—έβγαναν σπιθες πάθους, με μιá κίνηση των χειρών ξέσκισε τό γραμμα, τ' όλοφάνερο σημαδι μιας ήθικιάς ύπεροχής, και πέταξε τά κομματάκια από τό μπαλκόνι. Και τότες, σά να χε βγάλη από πάνω της κάποιον μεγάλο βάρος, πού τήν πλάκωνε, με τήν καταστροφή του χαρτιού εκείνου— άπόδειξη ευγενικού κινήματος μιας ψυχής — έίπε στη φίλη της :

— «Τό μυστικό θέλω και γώ να τό κρατήσης. "Ας μη ξέρη τουλάχιστο ο κόσμος, πού της χρωστάω κάτι. Και τώρα, αν θέλης, μιλούμε για κάτι άλλο. Καθαδάτες, 17)7)05».

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΣΕ ΜΙΑ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ

Φτωγή παιδούλα, πλάσμα πικραμένο,
Πού ή χλωμάδα νεκρή σε φανερώνει,
Με τό κορμί γυρό κι άρρωστημένο
Τό διάβα σου παντού τον οίχτο άπλώνει.

Μά έχω πού ξέρω τί κρατείς θαμμένο
Μές στα στήθια, και τί μεγάλοι πόνοι
Τήν καρδιά σου ξεσκίζουν, άπομένο
Βουβός μπροστά σου. Η θλίψη σου με λυώ-
[νει...

Σε λίγο θα σβυστεί, δυστυχιμένη,
Πού έτσι με λύσσα πήγες ν' αγαπήσεις,
Η σπιδούλα της ζωής πού σ' άπομένει.

Μ'ά δέν μπόρεσες κειό να συγκινήσεις
Πού φλογερό τό πάθος σου έχει ανάψει,
Κάποιος θαρρεί στο μνήμα να σε κλάψει.

1906.

ΠΕΥΚΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ

τας κι άκούουθησε τό Λενιώ με κουβέντες και γέλια.

Ο Μούτσος πήγε κ' έσπρωξε τό Σύρμο :

— Νά βρέ δέν παίρνεις τή κιάλια του καρβιού να κοιτάξεις ;

— Δέν κάνεις !

— Τότε τά παίρνω έχω, αφού δέν τά θέλεις.

— "Οχι, ούτε εσύ να μην τά πάρεις !

Οί γυναίκες είχαν φτάσει σιμά κάμποσο στο καράβι. Στάθηκαν, κάτι μίλησαν, ίσως ν' άκουσαν τις φωνές των παιδιών, κοιτάζαν άπάνω κατά τό καράβι και γύρισαν πίσω. Ο Σύρμος μαζώχτηκε κ' έγείρε σ' ένα μπαμπά τό κεράλι του, να μην τον βλέπουν. Μά εξακολουθούσε ν' άκούει τή γλυκειά της φωνή από παντού, σά να σηκώνονταν άπ' τό πέλαγο. Ο μούτσος κάθονταν ψηλά, κοίταζε άμίλητος. Κάποτες μιá ταραχή έδειξε τό πρόσωπό του και γέλασε λίγο αθά πνιγών, θα πνιγούν, άκούς ; πνίκα, πνίκα.....»

— Μωρέ τρέξε, Κώτσιο!

Πάλε φωνή άπ' τήν άμμο :

— Λενιώ μου, Λενιώ μου ! θα σε πνίξει. Μαρή Μαριώ ! μη σκύλλα, τσπνίξεις τό κορίτσι. Τρέξτε, τρέξτε, πνίκανε.

Σηκώθηκε και κοίταξε γλήγορα. Τά μαλλιά

τους ακόμα φαίνονταν πάνω στον άφρό. Μιá έλπίδα ήδονής του χμογέλασε. Υστερα σαστισμένος άρχισε να τρέξει· είδ' ένα κουπί, τό πέταξε από ψηλά στη βάρκα. Αυτό δέν κατάλαβε πώς βρήθηκε μέσα· έλυσε τήν παρούμα κι άρχισε με τό ένα κουπί να τραβάει γερά. "Οξω είχαν μαζώχτει δυό τρεις γυναίκες, παιδιά πολλά και φώναζαν· ένας άντρας θαλάσσωσε να φτάσει μιá βάρκα. Τότες έκαμε δυνατώτερες τις κουπίες ο Σύρμος. Έφτασε κ' έσκυψε μ' όλα του τά δυνατά μέσ τή θάλασσα. Τά μαλλιά της μιανής πρόφταξε κι άρπαξε. Είχαν ξεχωρίσει κ' ήρθαν στον άφρό και οι δυό ανάλστητες. Τις έβγαλε και τις άφησε στη βάρκα.

Έκει πού έκανε να κοιτάξει, ή μάνα της του φώναζεν άπ' όξω :

— Τράβα, Κωσταντή, τράβα γλήγορα, μη στέκεσαι.

Όταν ζύγωνε, λογάριζε· πρώτα να βγάλει τήν άλλη, για να χαρεί ακόμα κάμποσο τήν Έλένη, πού τό πουκάμισό της κολλούσε στο κορμί και ξεχώριζε τούτο στρογγυλό. Μά ή μάνα της περίμενε σκούζοντα. Τή σήκωσε γλήγορα, τήν πήρε στην άγκαλιά του και τήν έδωκε στις γυναίκες, ύστερα έβγαλε και τήν άλλη. Πολύς κόσμος ήταν μαζωμένος τήν πήραν τή Λενιώ λιγοθυμισμένη σεία ξυλο-

ΤΙ ΜΑΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ

Κάμποσα ίσαμε τώρα έχουσε ειπωθεί για τή δημοτική μας. Μά πιά τό ζήτημα έχει ξεφύγει τά στενά όνόρα του δασκαλικού και φιλολογικού κύκλου, κ' έχει άπλωθει σ' όλη τή λεύτερη και σκιάβα Ρωμιούσνη, και κανείς δέν μπορεί να τό άρνηθεί, πώς όλουθε πλατιά συζητιέται. Για τό τέτιο ξάπλωμα δέν ξέρω αν, τά τελευταία χρόνια, δουλεψαν περισσότερο οι δημοτικιστάδες, για οι ίδιοι καθαρουσιάνοι, δημιουργώντας Βαγγελικά, Όρεστειακά κλπ. και δίνοντας στον κόσμο άφορμή να σκεφτεί και συλλογιστεί αν άληθινά όσοι φωνάζουσε και διαφερευούσε τήν έθνική μας γλώσσα με τέτια πιμονή, είναι προδότες κι άνάξια παιδιά της δοξασιένης πατρίδας μας.

Έτσι τό ζήτημα μπήκε στο δρόμο της συζήτησης, τό μόνο δρόμο πού θα φέρει στο φως τήν αλήθεια και τή νίκη. Αυτό τό δρόμο τρέμουμε και φοβάνται οι ύποστηριχτές της καθαρής γλώσσας και για τούτο θελήσανε πολλές φορές, να κόψουσε με βία τήν πρόσδο της δημοτικής μας, μετατοπίζοντας τά ζητήματα και κρίζοντας πώς ατσιουτοτρόπως καταπροδίδεται και καταστρέφεται σύμπας ο Έλληνισμός, και άποκόπτεται ή των νυν μετά των προγόνων σχέσις. Δέ λένε όμως τό γιατί. Τό γιατί τόχουσε χώστε βαθειά και μονάχα οι σοφοί μπορεί να τό νοιώσουν. Ίσως ίσως και να μην τό ξέρουσε. Μά μείς σ' αυτό τό γιατί έχουσε στηρίζει όλη μας τή δύναμη τήν άνίκητη, κι αυτό τό γιατί τόχουσε φωτίσει με μύριες λάμπες, για να μπορέσει να τό καταλάβει όλοκλήρη ή πατρίδα.

Σήμερα αν κοιτάζουσε γύρω μας, θα δούσε πώς οι πολλοί και μάλιστα κείνοι πού διόλου δέ συνείθισαν τό νού τους να σκεφτεται λεφτερα, είτε από άμάθεια κι άμορφωσιά, είτε από έλαφρή αντίληψη των πραγμάτων,—είναι οι πιο βουτηγμένοι στο δασκαλισμό, κ' οι πιο λάτρες της πρόληψης. Γνώρισα χωριάτη πού μιλάγε τήν πιο καθαρή κι άγνή δημοτική, και πού όνειρο είχε να μαθει τό παιδί του να κουβεντιάζει, καταπώς μιλάγε ο δάσκαλος του χωριού του. Κάποτε ρώτησα κάποιον επιστήμονα να μου πει τήν ιδέα του για τό γλωσσικό ζήτημα και μ' άπάντησε ότι οι δημοτικιστάδες θέλουσε κάψιμο. «Τό σκέφτηκες και τό μελέτησες καλά τό ζήτημα»; του λέω. Και μ' άπαντάει· «Τί να σκεφτώ και τί

κρέβατο, να τήν πάνε στο χωριό».

Ο Σύρμος στάθηκε άρηρημένος βλέποντας τον κόσμο κι άμχ ξεκίνησαν πήρε τή βάρκα κι άλάργεψε. Τώρα θυμιόνταν τό ήδονικό τρεμούλιασμα του κρούς κορμιού της.

Γύριψε ένα άρμίδι άπ' τό καράβι κ' έστριψε τον καθο γιαλό γιαλό, να ψαρίψει. Κάμποση ώρα στέκονταν σκυμένος πάνω άπ' τά ψάρια. Λίγες μικρές υπέρκες πιάστηκαν. Υστερα από ώρα τινχτήκε εργόμενος στον έαυτό του, πέταξε τά ψάρια πάλι στη θάλασσα και κίνησε πίσω. Τώρα μετάνοιωνε, πού δέν τά πήρε για τό καράβι. Όταν βατίλευε ο ήλιος ανέθηκε άπάνου στο άμπουργο κοιτώντα τις βουσσινίες του άχτιδες, πού γλιστρούσαν πάνω άπ' τά βουνά μικρά και μεγάλα στη σειρά τά τζάμια των μαγαζιέων γυάλιζαν χρυσομένα. Τά σύνεφα κίτρινα χρυσά, ύστερα βουσσινιά, μενεξεδένια, στις άκρες έθαψαν πράσινα, σταχτιά, γεράνια, γύρισαν στο τέλος σε μαύρους κύκλους με μακρούς λαιμούς κ' ήπιαν τήν τελευταία πνοή του βασιλιά. Στερνή παρηγοριά έλαμψε τό βαθύ γαλάζιο τ' ουρανού· ή μέρα έσβυσε.

Όταν έπεσε να κοιμηθεί, κοντά από δυό σιγμών βύθο ή εικόνα της Έλένης παρουσιάστηκε έξαφνα στο νού του. Άκουσε τάχα τις φωνές, έτρε-

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα Δρ. 10.—Για το Έξωτερικό φρ. χρ. 10
20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κιάκια της Πλατείας Συντάγματος, 'Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών Σταθμού Τροχιάδρου (Οφθαλματρείο), Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρομου (Ομόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, 'Εξάρχεια) στα βιβλιοπωλεία «'Εστία» Γ. Κολάρου και Σακέτου (όδος Σταδίου, αντίκρυ στη Βουλή).

Η συντροπή πλερώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΟΛΟΣ

Ο φαμφαρονισμός του Ράλλη φάνηκε στο ζήτημα των κκ. Δούμα και Καμάρα. Ο διάδοχος του Ντεληγιάννη αγρίεψε και διαμαρτυρήθηκε γιατί, λέει, οι δύο αυτοί κύριοι τολμήσαν να βάλουν κάλλη και να ζητήσουν να γίνουν βουλευτές, ενώ είναι διευθυντές σε Τράπεζες· μάλιστα την έπαθε και τούτη τη φορά, γιατί όλες οι φημερίδες βγήκανε και του θυμίσανε πως και η άφεντιά του είναι Σύμβουλος στη Βιομηχανική και σε τόσες άλλες Τράπεζες, κι όμως και βουλευτής βγήκε και Προδουπουργός τόσες φορές έγινε.

Είναι να κλαίει κανείς με τη λογική αυτού του ανθρώπου, με την διωσδιόλου παιδίαστική λογική, που τονέ σπρώχνει από φιάσκο σε φιάσκο και δεν τον αφήνει να ιδεί καθαρά και τα πιο κοινά πράματα. Όταν είναι στην Αρχή κάτι κουτσοκάνει, δεν μπορεί να τάρνηθει κανείς, μάλιστα κατακυβλήσει στην αντιπο-

λίτευση άμέσως αρχινάει τους φαμφαρονισμούς, τους ύστερισμούς, τους κολποδορισμούς, τους Ντεληγιαννισμούς, μ' ένα λόγο βγάζει στα φόρα όλα τα φυσικά του χαρίσματα.

Νά λοιπόν ένας λόγος σπουδαίος που πρέπει να μ'ς αναγκάσει να τον υποστηρίξουμε όλοι μας γερά στις εκλογές να ξαναγίνει πρωθυπουργός. Το Ρωμαϊκό μπορεί να μην κερδίσει τίποτα, μ'α σωθεί ένας άνθρωπος και θα πάρει για λίγο πάλι να κάνει τον τρελλό. Κι αυτό δεν είναι μικρό κέρδος, "Α φτάσει μάλιστα σ' άκρα ή φιλαθροπία μας, πρέπει με κάθε τρόπο να φροντίσουμε να μη χάσει ποτέ την Αρχή ο Ράλλης, για να γίνει έτσι τέλεια κ' η γιατροειά του.

ΚΑΠΙΟ

άνέκδοτο του Μιστριώτη, χαριτωμένο κι αληθινό ίσα με την τελευταία του λέξη, αξίζει ν' απαθανατιστεί εδώ.

Όταν εΐτανε λοιπόν Υπουργός της Παιδείας ο Καραπάνος, πήγε ο Μιστριώτης ένα πρωί στο Υπουργείο, ύστερ' από το περίφημο χαρτί του Εισαγγελέα που τον έβγαζε «άκαταλόγιστο», και του εΐπε·

- Κύριε Υπουργέ, είμαι εθνικός άνθρωπος...
- Το ξέρω.
- Κι ντυνέσαι ή θρησκεία; βγαίνω και τη σώζω!
- Το ξέρω.
- Κι ντυνέσαι ή γλώσσα; τη σώζω κι αυτή.
- Το ξέρω.
- Κι ντυνέσαι το θέατρο; πρώτος θα βγω νάν το σώσω!
- Το ξέρω.
- Είμαι λοιπόν ο Κέρβερος, ο Μούργος του Έθνους!
- Κι αυτό το ξέρουμε.

Κι ο Μιστριώτης έφυγε καταχαρούμενος, αφού μπόρεσε πια να δώσει ο ίδιος στον έαυτό του το πιο σωστό παρανόμι.

ΖΗΤΩ

ή Δικαιοσύνη! φώναζε ο Κωσταγερακάρης όταν άκουσε την απόφαση που τον καταδίκασε σε θάνατο. Μά τη Δικαιοσύνη αυτή, που με τόσο ένθουσιασμό τη ζητωκραύγαζε, την κατακουρέλιασε όσες μέρες βάστηξε ή δική του, με τις αδιάντροπες κουβέντες του και τις σαχλές του φιλοσοφίες.

Γι αυτό και το «Ζήτη» του ούτε για παληκαριά το παίρνουμε, ούτε για ξαναγύρισμα στον ίδιο δρόμο και τη συναίστηση του έαυτού του, μ'α για την τελευταία βρυσιά που πέταξε κατάμουτρα της Δικαιοσύνης και της κοινωνίας. Κάτι παρόμοιο δηλ. με την περίφημη λέξη του Καπρών.

ΠΟΛΛΟΙ

δικοί μας μ'ς γράφουνε νάν τους πληροφορήσουμε τί γίνεται ο κ. Γ. Φραγκούδης κι ή θα ξαναβγει ή «Μεταρρύθμιση». Βέβαια για την ώρα ή «Μεταρρύθμιση» δε θα βγει, αφού το Έθνος άπόδειξε πως δεν είναι σε θέση νάκούσει την αλήθεια· μ'α θα βγει άργότερα, γιατί ο κ. Φραγκούδης που βρίσκεται τώρα στην Αλεξάνδρεια και δικηγόρει, δεν είναι από κείνους τους ανθρώπους που παίρνουνε μ'α σημαία στα χέρια τους για να την παραιτήσουνε στην πρώτη μπόρα. Ο κ. Φραγκούδης νιώθει τί θα πει άγωννας, είναι και παληκαράς, ώστε όσο κι ή δικηγόρει σήμερα στην Αλεξάνδρεια, δεν μπορεί νάν το ξεχάσει καθώς μ'ς έγραφε, πως πήρε πένου του μ'α ίερή δουλιά και πως τ' όρκίστηκε νάκλειρώσει σ' αυτήν άλάκρη τη ζωή του. Ο σημερινός δικηγόρος της Αλεξάνδρειας θ'άναί πάλι άριός πρώτος πολεμιστής της Αλήθειας.

ΚΙ ΑΛΛΟΣ

μ'ς ήρθε άπ' την Κω και γυρεύει και ή άφεντιά του μερτικό—ο κ. Γαρδικας δηλ. καινούριος ύφηγητής της Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο, που προχτές, πούκανε το πρώτο μάθημά του, σκυλόβρισε τους δημοτικιστάδες και τους εΐπε «Ρυπαρά και είδεχθ' άνθρωπάρια».

Ο όμορφάθρωπος Απολλωνας της φιλοσοφικής σχολής, ο Μιστριώταγας, μαθές, άκουσε αυτά τα λόγια και καταχάρηκε· γι αυτό μάλιστα, όταν τέλειωσε ο κ. Γαρδικας το λόγο του, τούσφιξε γκαρδικακά το χέρι.

Εμείς θα παρακαλέσουμε κανένα δικό μας «ρυπαρόν και είδεχθ' άνθρωπάριον» της φιλοσοφικής σχολής να μ'ς βρεί κανένα βαρβαρισμό του κ. Γαρδικα (γιατί δε γίνεται, θ'άχι πολλούς τέτιους) νάν τον κρεμάσουμε στο Βαρβαροπαζάρο. Είναι ή μόνη τιμωρία που ταιριάζει στους τέτιους ρήτορες.

— Βρέ άδερφέ, του λέω καμιά φορά, δεν κάθεται και λιγάκι; Όμως αν το πάρει άλλιώς πάλε και το γυρίσει στην τεμπελιά, δε σαλεύει, ο κόσμος να χαλάσει. Καλόκαρδος όμως πάντα... Καλοβράδυ σας.

*

Μια αυγή κατέβαινε στα θαμπά με δυο άλλες ξιές ρούχα στην άμασκάλη.

Σ' ένα σοκάκι παρουσιάστηκε μπροστά του ή Έλένη με βασιλικό στο χέρι. Καλημερίστηκαν.

— Μ' που τ'α π'ς αυτό! Τίνος θα τ'α δώσεις αυτά τα λουλούδια;

— Θα τ'α δώσω; Νά, δυο ρίζες βασιλικό γύρεψα να φυτέψω στις γάστρες.

— Δώσε μου μ'α και μ'ένα.

— Ορίστε.

— Έγώ, ξέρεις, αυτή θα τη φυτέψω στην καρδιά μου.

Γέλασε κείνη.

— Σ' άφίνω γεια.

— Φεύγεις; ώρα καλή.

Τόν φίλησε το βασιλικό μπροστά της και πάλι παρακάτω τον φίλησε με καμηό και λαχτάρα.

Όταν έφτασε στο διάσελο και φάνηκε το λιμά-

νι με τους καπνούς του και τους κρότους, τότε θαμποχάρηζε ο ουρανός, γύρω στην κορφή πούταν το χωριό, με χαμόγελα. Σε μ'α στιγμή ύστερα έφτασε κάτω. Τα καΐκια ήταν στην άραδα και τ'άπλεναν οι ναύτες.

— Βάρδα μπρός και σ'ς σκότωσα.

Πήδησε μ' όρμη στο καΐκι, που θα πήγαινε σύντροφος. Αυτό έπλενε κι ο Καμένος.

— Βρέ άδερφέ, τί κάνεις σαν τρελλός; τούπε αυτός.

— Α, να σε πετάξω στη θάλασσα· οζω!..τί θέλεις εδώ μέσα;

— Έγώ τί θέλω; Έσύ τί θέλεις! Εγώ είμαι ναύτης.

— Έγώ θα είμαι δεύτερος καπετάνιος!

Τη νύχτα πέρασαν με τα κουτιά σ' έρημο μέρος να ρίζουν τα δίχτυα. Άστροφεγγιά ήταν, μ'α ή θάλασσα πύσσα άπ' τα βουνά άποσκιαμένη. Στην κορφή του βουνού ψηλά φύτρωναν τ' άστέρια. Και στον κάμπο τον ουγρό έπαιζε καμιά φορά κανένα φως και φωνές άκούονταν άπ' τις βάρκες. Όληνύχτα τα δίχτυα άπλωναν από κάθο σε κάθο· τ' έφισαν ύστερα να τ'α σηκώσουν το πρωί.

Στα χαράμματα κλειούσαν τα μάτια τους άπ' ήν άγρυπνιά. Ήμερόνονταν τα βουνά και το φως

του ήλιου γλυκό κόκκινο έβαφε τις ράχες τους. Ήχωρίζαν τα νησιά βαθιά μες το χάος τούρανο.

Ήταν άραγμένοι σ' ένα γιαλό ήσυχο· ως την ξμμο άπλώνονταν οι άφνες άνδιμένες. Θα κινούσαν πάλι για τα δίχτυα, να τ'α σηκώσουν.

— Πεταχτήτε για νερό, τους εΐπε ο καπετάνιος.

— Τρέχα μ'α στιγμή, Καμένε, εΐπε ή Σύρμος.

— Νά το βαρέλι και πήγαινε αν έχεις όρεξη.

— Άλλη φορά πηγαίνω· τώρα κάνε μου το χαιτήρι κ' έμένα.

— Δεν πηγαίνω. Τί πάει να παϊ, να σου κάνω το χαιτήρι;

— Άίντε, καμένε, να χαιρείς το Λενιώ σου.

Πήγε. Όταν γύριζε με το βαρέλι, είδε που γελούσε ο καπετάνιος.

— Μ'α μη νομίζετε τώρα πως πήγα έπειδής μουπε για το Λενιώ; Αυτά δεν τ' άκούω εγώ, να τ'α βγάλετε άπ' το νου σας.

Πέρασε κάμποση ώρα. Ο Καμένος φαινόταν εύχαριστημένος, γελούσε κρυφά.

— Και θα το πάρεις τώρα έσύ το Λενιώ;

— Ναι, θα το πάρω.

— Να το ιδούμε.

— Το κεφάλι μου σου βάνω, αν δεν το πάρω.

Ξεκινούν από το ραχόσκοινο κάπου κοντά στο σβέροκο.
 "Αν πάθαινες το άτύχημα να σου κοπεί σε δύο το ραχόσκοινο ή να σου βλαφτεί κοντά στο σβέροκο, θά ζούσες ίσως άκόμα, μ' ή θά σ' άφινε παράλυτο. Θά ήεις να λυγίσεις το βραχιόνι σου, μ' ή σου λείπει ή δύναμη; θά ξέρεις πώς θέλεις, θά νιώθεις πώς πολεμάς νάν το λυγίσεις, μ' του κάκου. Το ραχόσκοινο δηλαδή είναι μέρος τού μομφουριού από τη θέληση στο ποντίκι.

Σά λυγας το βραχιόνι σου, να λοιπόν τί γίνεται. Με τη θέληση δίνεις δρόμο π' ή και μέσα στο μυαλό. Αφτό το και (που τώρα δε θά πούμε τί είναι) περνά από το μυαλό στο ραχόσκοινο και τρέχει μερικά νέρβια, βρίσκοντας το δρόμο του άναμεσα στα πολύπλοκα μάτια των νεβριών κλωνών που πάν από το άπάνου μέρος του ραχόσκοινου ως στο βραχιόνι, και τέλος φτάνει στο δικέφαλο. Το δικέφαλο ποντίκι, μόλις άφτό το (και) φτάσει τα νέρβια του, μαζέβει, κουνιάνει, και χοντραίνει. ή κάτω τένοντια τραβάει την άχτιδα ή άχτιδα μαζί με το παράχτιδο σαλέβουν άπάνου στο άπακοδιμι του ρόπαλου κατά τον όμο του άγκωνα και τότες το βραχιόνι λυγά.

Τώρα θέλεις να πάβει το βραχιόνι σου να λυγά; Πάβε τη θέλησή σου. Το κάτι που γέννησε ή θέλησή σου σβύνει μέσα στο μυαλό, σβύνει μέσα στο ραχόσκοινο, μέσα στα νέρβια, ως μέσα άκόμα στα φιλωτέρα τους κλωνιά. Έτσι το ποντίκι, ανερίθιστο πιά από το κάτι που είπαμε, πάβει να μαζέβει, πάβει να φουσκώνει, πάβει να τραβά την άχτιδα, κι ή πήχη από το βάρος της πέφτει στην πρωτευτερνή της ίσια γραμμή, και πέφτοντας τεντώνει το ποντίκι ως στο φυσικό του μέτρο.

18. Ός εδώ έλπίζω πως με καταλάβετε όμως έχουμε άκόμα πολύ ως να μάθουμε κατά βάθος τη δουλιά. Γιατί το ποντίκι τάχα μαζέβει, όταν άφτό το κάτι πηγαίνει στο ποντίκι περνώντας τα νέρβια; Φτάνει για την ώρα αν πούμε πως είναι φυσικό του. Όμως το ποντίκι πάντα τάχει άφτό το φυσικό; Όχι ήχι πάντχ.

Π' ής πως δένεις σπάγγο πολύ σφιχτά γύρω στο βραχιόνι σου εκεί κοντά στον ώμο. Τι θά τάχει; "Αν τότε δέσεις άρκετά σφιχτά (δε σου λέω νάν το κάνεις, γιατί ίσως πάθεις), το βραχιόνι θά χλωμιάσει και σε λίγο θ' άρχίσει να κρύνει. Έπειτα θά μωδιάσει, θά γίνει σιγά σιγά άβολο και βαρύ, ή αίστησόνη του θά ξεστορωθεί και τέλος μαλιστα θά χαθεί. "Αν πολεμήσεις να λυγίσεις το βραχιόνι σου, μόλις θάν το κατορθώσεις κι' όλη σου τη δύναμη ά βάλεις, δε θά καταφέρεις έφκολα το δικέφαλο να μαζέβει, και στο τέλος δε θά μπορεί καθόλου. Θά δεις πως έχασες κάθε δύναμη να λυγίσεις το βραχιόνι. "Αν όμως λύσεις το σπάγγο, τότες έπειτα από κάποιο άρκετά δυσχερστο αίστημα λίγο λίγο ή δύναμη θά σου ξαναγυρίσει πίσω το βραχιόνι θά ξαναζεσταθεί, το βάρος κι' ή άβολιά θά περάσει, ή αίστησόνη θά ξαναρχίσει, το βραχιόνι πάλι θά λυγά, κι' όλα θ' άποκατασταθούν όπως είταν πρώτα.

Τί λοιπόν έκανες όταν έσφίξες το σπάγγο; Καθαφτό ζούληξες τα αιματόσταμα του βραχιονιού κι' έτσι τους σταματήσες το αίμα. "Αν, αντίς να δέσεις με το σπάγγο το βραχιόνι, έδενες με μιά ψιλολλα κλωστή τα αιματόσταμα μοναχά, θά κατορθώσεις στα ίδια. Γιατί είδαμε στο πριν το μάθημα πως σ' όλα τα μέρη του κορμιού βρίσκονται αιματόσταμα και φλέβες κι' άρτηρίες. Το βραχιόνι λοιπόν έχει μιά μεγάλη άρτηρία που κλαδώνει ως σ' όλα του τα μέρη, και μερικά της κλαδιά πάνε στο δικέφαλο. Τι θά τάχει, ή δέσεις άρτά μοναχά τα κλαδιά, δηλαδή τα κλαδιά του δικέφαλου, και τα δέσεις τόσο σφιχτά που νάν τους σταματήσεις το αίμα, χωρίς να πειράξεις τα λοιπά αιματόσταμα του βραχιονιού; Το βραχιόνι όλόκληρο δε θά χλωμιάσει μήτε θά κρύνει μήτε θά γίνει άβολο και βαρύ, και μήτε θά χάσει την αίστησόνη μ' ή νάν το λυγίσεις όμως δε θά μπορείς. Αδύνατο να κάνεις τα δικέφαλο να μαζέβει, κι' ής φαίνεται καλά όλο σου το άλλο το βραχιόνι.

Αφτό τώρα τί μας μαθαίνει; Μ' ής μαθαίνει πως κάθε ποντίκι μπορεί να χάσει και ν' ή ξαναβρεί τη δύναμη του να μαζέβει σαν προστάζεται, και πως τ' ή χάνει σταματά νάν του πηγαίνει αίμα. "Ότα δένεται σπάγγος γύρω στο βραχιόνι, ή δύναμη όλου του βραχιονιού χάνεται. Κι' είναι άφτός ή χαμός

άρτή θανάτου, γιατί αληθινά, ή δε λυθεί ή σπάγγος, το χέρι θά νεκρώσει — θά γαγγραινώσει, καθώς λένε. "Ότα μοναχά τα αιματόσταμα του δικέφαλου δένονται, τότες μοναχά ή δικέφαλος νεκρώνει, όλο το άλλο το βραχιόνι μένοντας ζωντανό και το πρώτο σημάδι του θανάτου του είναι άμα χάσει τη δύναμη να μαζέβει σαν προστάζεται.

Για να λυγά λοιπόν το βραχιόνι σου, δε χρειάζεσαι μοναχά δικέφαλο με τα νέρβια του, τους τένοντις του, κι' όλόκληρο το μηχανισμό του κοκκάων κι' άρμών, παρά πρέπει του ποντικιού νάν του προμηθέβεις κι' αίμα.

19. "Ας πάμε τώρα λίγο παρακέ κι' ής ρωτήσουμε. Τι έχει το αίμα που δίνει του ποντικιού το χάρισμα να μαζέβει; μ' άλλα λόγια, να μένει ζωντανό; Έφκολη ή άπάντηση. Π' ής θάν το πούμε άφτό το χάρισμα πούχει το ποντίκι να μαζέβει; Θάν το πούμε Δύναμη. Εξάπλωσε το βραχιόνι σου άπάνου στο τραπέζι, πάρε στο χέρι σου μεγάλο βάρος, και κάνε να λυγίσεις το βραχιόνι. "Αν το καταφέρεις, θά πούν είσαι δυνατός; ή δέν το καταφέρεις, θά πούν είσαι αδύναμος — τόσο πιά δυνατός ή αδύναμος, όσο το βάρος είναι πιά βαρύ ή πιά άλαφρύ. Την πρώτη φορά ή δικέφαλος καταφέρνε πολύ έφκολα να μαζέβει την άλλη φορά δύσκολα. Προσπάθησε κάνα πρωτό να βρεις το πιά πιά μεγάλο βάρος που σηκώνεις έτσι λυγίζοντας το βραχιόνι σου, και προσπάθησε το λίγο ώρα άφου φας, γιατί τότες είσαι δροσερός και στα καλά σου. Μ' ής έπειτα πιά και το άπομήμερο ή το βράδυ, όταν είσαι κουρασμένος και πεινάς, κάνε να σηκώσεις το ίδιο βάρος με τον ίδιο τρόπο. Δέ θάν το καταφέρεις. Ο δικέφαλος τάχει χάσει δύναμη, δε θά μαζέβει τόσο έφκολα όσο το πρωτό. Τι του δίνει την αδυναμία; Η θροφή που έλειψε. Μ' ής πως το ποντίκι έπιρραζεται από τη θροφή; Δέ βάζεις τη θροφή στο ποντίκι μέσα τη βάζεις στο στόμα, κι' από κεί πηγαίνει στο στομάχι και σ' όλο το άλλο θροφτικό άβλακι, όπου φαίνεται σά να χάνεται. Π' ής λοιπόν ή θροφή φτάνει στο ποντίκι; Με το αίμα, γιατί ή θροφή γίνεται αίμα. "Ό,τι τρώς αλλάζει σε έτες που μπαίνουν στο αίμα, κι' άφτες πηγαίνοντας στο ποντίκι το δυναμώνουν και του δίνουν το χάρισμα να μαζέβει. Νά γιατί ή θροφή σε δυναμώνει.

20. Όμως πάντα θέλεις θροφή, κάθε μέρα από καιρό σε καιρό. Γιατί; Γιατί το ποντίκι, όταν παίρνει δύναμη από τη θροφή, την ξοδιάζει, κι' έτσι πάντα θέλει καινούργιο αίμα και καινούργια θροφή. Είδαμε στον παρ. 1 πως ή θροφή είναι κάψιμη ύλη. Κι' άκόμα είδαμε πως το ποντίκι (καθώς κι' άλλα μέρη του κορμιού) πάντα σιγοκαίει, καιόντας χωρίς φλόγα μ' ή ζέστα, και πως βγάζει τόσο περισσότερη δουλιά όσο περισσότερο καίει. Η ύλη που καίει δέν είναι στεγνό ξύλο ή κάρβουνο, παρά ήγρο νερωτό αίμα, έπίτηδες ύλη που από τη θροφή που τρώει το στόμα σου κατασκευάζεται μέσα στο άργαστήρι του στομαχιού καθώς κι' άλλου. Αφτή την ύλη στιγμή δέν πάβει το αίμα νάν την ξοδιάζει, και πρέπει πάντα να προμηθέβεται το χρειαστό ποσό αν είναι να μ' ή σταματήσει τη δουλιά του. Έτσι λοιπόν όλο πρέπει να έτοιμάζεται καινούργιο αίμα, κι' όλο μ' ής χρειάζεται θροφή άπ' όπου να κατασκευαστεί το αίμα.

Για να καταλάβεις λοιπόν καταβάθα τί γίνεται σά λυγας το βραχιόνι, πρέπει να μάθεις ήχι μοναχά ήτι είπαμε για κόκκαλα κι' άρμούς και ποντίκι και νέρβια, για μηχανισμό και μηχανή, παρά πρέπει άκόμα και να μελετήσεις πως αλλάζει ή θροφή σ' αίμα, πως πηγαίνει το αίμα στο ποντίκι, τί μέσα στο αίμα θρέφει τα ποντίκια, και πως οι ύλες που άφίνει το κάψιμο — ή στάχτη δηλαδή, ή καπνός, το καρβονικό ζυνό, κτλ. — παστρέβονται μέσα από το ποντίκι και βγαίνουν έξω από το κορμί.

Μ' ής πρώτα καλύτερα να σ' ής θυμίσω πως, για να σ' ής τα παραστήσω άπλά τα πράματα, σ' ής μιλούσα για ένα ως τώρα μοναχά ποντίκι, για το δικέφαλο του βραχιονιού. Το κορμί όμως έχει κι' άλλα ποντίκια ενά σωρό, δέν έχει το δικέφαλο μοναχά, καθώς έχει και πολλά άλλα κόκκαλα έξόν του βραχιονιού, και καθώς πολλούς άλλους άρμούς έξόν τον άγκωνα. "Ό,τι όμως είπα για το ένα καιριάζει καθόλου και στ' άλλα. Τα ποντίκια είναι πολυποικίλα, τραβούν τα κόκκαλα με πολλούς τρόπους,

δουλεύουν με κάθε σειράς μοχλούς, οι άρμοι πάλι διαφέρουν πολύ ως προς τον τρόπο που δουλεύουν και σωρός κινήματα παράγονται με το να τραβούν τα ποντίκια κάποτες σύγχρονα κάποτες αντίθετα. Θά βρεις όμως σπουδαζόντας τα πως όλα τα κινήματα του κορμιού σου στέκουν κατά βάθος σε τούτο, πως μερικάς ποντικίηδες κλωστής, διαταγμένες από και πού τους πηγαίνει με το μέσο των νέρβων τους, μαζέβουν, κοντίνουν και χοντραίνουν, κι' έτσι τραβούν τη μιά τους άκρη προς την άλλη, και πως άφτό δέν κατορθώνεται έξόν αν άδιάκοπα τους προμηθέβεται άγνό αίμα.

Και το ίδιο, ήτι είπα για το δεσμό του ποντικιού με το αίμα αληθέβει κι' ως προς κάθε άλλο μέρος του κορμιού. Απαράλλαχτα όπως το ποντίκι δε δουλέβει χωρίς άρκετή προμήθεια αίμα, έτσι και το μυαλό και το ραχόσκοινο και τα νέρβια χρειάζονται άγνό αίμα, και μάλιστα πιά σπουδαστικά. Η αδυναμία και λιγούρα που μ' ής προξενάει ή νήστια είναι τόσο αδυναμία του μυαλού και των νέρβων όσο και των ποντικιών, ίσως κάτι πιά πολυ μάλιστα. Αίμα χρειάζονται κι' άλλα άκόμα μέρος του κορμιού που θά πούμε κατόπι.

Νά με λίγα λόγια όλη ή ιστορία της καθημερινής μας ζωής. Η θροφή που τρώμε γίνεται αίμα: το αίμα πηγαίνει σ' όλο γύρω το κορμί, ξανά και ξανά με το ρέμα της κυκλοφορίας. Καθώς πηλώντας διαβαίνει ποντίκια, μυαλό, νέρβια, πετσι, άφτά διαλέγουν καινούργια θροφή χρησίμη της δουλιάς τους και του δίνουν πίσω κάθε τους παλιωμένη ύλη ή άχρηστη μ' ή επειδή όλα τους έχουνε διαφορετική δουλιά, μερικά τους παίρνουν και μεταχειρίζονται ήτι πετάχτηκε από άλλα τους. Μερικά τους πάλι σά σκουπιδάδες ή καθαριστάδες, μαζέβοντας ήτι πιά δε χρειάζεται πουθενά, το ρήχνουν έξω από το κορμί. Κι' έτσι το αίμα μένει ήχι μοναχά άγνό, παρά και καινούργιο. Έτσι κάθε μέρος με το να λαβαίνει άδιάκοπα αίμα κάνει τη δουλιά του το ποντίκι μαζέβει, το μυαλό αιστάνεται και θέλει, τα νέρβια π' ή αίστημα και θέληση, τ' άλλα όργανα του κορμιού κάνουν κι' άφτά τη δουλιά τους; κι' έτσι όλο το κορμί είναι γερό και ζεί.

(Ακολουθεί)

ΑΔΕΞΑΝΤΡΑ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ

ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

1

Γλυκά μου άκρογιάλια, γιομάτα από μάγια!...
 "Ό τόποι γιομάτοι όμορφιάς υπερκόσμιες!
 "Όποιαν ώρα διαβώ ένα πλήθος πνεμάτων κρυμμένων παντού μου λέει το τραγούδι σε άνάκουστον ήχο...
 που όταν πρώτη φορά το άγροικίδαν τα σπλάχνα τ' ής γης άνοδόλδαν.

Γλυκά μου άκρογιάλια γιομάτα από μάγια!...
 θάρβουνε και πάλι τ' άφίβολα βράδρια του πρώτου χυνόπωρου!...
 τα βράδια που άκούσαν όσα λόγια χλωμά μου σιγάπτε ή κόρη που άγάπησα, όσα λόγια οι άθρ' ήπει δέν άκουσαν!
 θά ξανάρθουν τ' άφίβολα βράδρια του πρώτου χυνόπωρου...

Γλυκά μου άκρογιάλια γιομάτα από μάγια!...
 Μιά νύχτα που έδιάβηκα μόνος...
 τ' άστέρια δε φαίνονταν, το κύμα, το άγρι σταμάτησαν.
 Τι γαλήνη παράξενη σε τόσο βαρεία συννεφιά!
 Έσκέφτηκα τότες κ' οι σκέψες μου ήταν τόσο βαριές...

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΦΑΝΤΗ

Αφιερώνεται

στο «Καταλυθήτω» του κ. Τσέλου.

Με το «Καταλυθήτω» τέλειωσε το λόγο του ο εισαγγελέας στη δίκη του Κωσταγερακάρη. Κι' ίσως νόμισε κι' άφτός για μία στιγμή πώς μπορεί ν' άκουσθή ο λόγος του και λίγο πιό έξω άπ' το Πολυτεχνείο, και να πάει ίσα με τ' άφτιά του Θεοτόκη και του Βούλτσου. Άλλά φαίνεται πώς δέν έφτασε ούτε ίσα με την δξώπορτα του Πολυτεχνείου.

Έμεις άπορήσαμε πολύ, πώς άφου τέλειωσε το λόγο του ο κ. εισαγγελέας δέ σηκώθηκε ο Κωσταγερακάρης να του πη, με τή φιλοσοφική του ανάδεια: «Και δέ τά σθ'ή ρέ Τσέλο, δέ περνάνε άφτά σέ ταμάς». Άλλά άφτός δέ τ' άπάντησε καθόλου. Τ' άπάντησαν όμως τήν άλλην βραδιά με το τόσο κάμποσες πιστολιές που ριχτήκανε σ' ένα χαρτοπαίγνιο στο δρόμο τ' Άγιου Κωσταντίνου, πλάγια σ' αστυνομικό τμήμα. Και κάθε πιστολιά εΐτανε σάμπως να τούλεγε:

—«Φώναζε, κύριε εισαγγελέα, πές χιλια καταλυθήτω, πές πώς έμεις πρέπει να λείψουμε άπ' τή μέση, πές πώς έμεις χαντακόνουμε το έθνος, πές πώς οι χαρτοπαίχτες σκοτώσανε το Ντεληγιάννη, πές δ,τι άλλο θές, έμεις δέν παίρνουμε κάβο άπ' άφτά· ζούμε και θα ζήσουμε, άτάραχοι, βράχοι. Κι' αν νομίζης πώς φοβούμαστε Κυβέρνηση ή Αστυνομία και παίζουμε στα κρυφά, φώρα τή κουμπούρα και άπο' καπί Μπάμ! Μπούμ! Δέν είναι τίποτα, κύρ άστυνόμει, λέμε στον άστυνόμο πούναί πλάι μας, τσακωθήκαμε για τους πόντους. Έτσι μπαίνουμε έμεις στη μύτη τής εξουσίας».

Κι' έχουνε μεγάλο δίκιο οι άνθρωποι και δέ στημάρουνε κανένα. Γιατί τί τους κάνανε οι διάφοροι διεφθοντάδες άστυνομίας, άστυνόμοι, παραστυνόμοι, άστυφύλακες, χωροφύλακες, κι' όλοι έσοι χωθήκανε στο χαρτοπαίγνιο που πέσανε οι πιστολιές; Τους πιάσανε άφτους; Όχι—Το κλείσανε το χαρτοπαίγνιο; Όχι—Θά το κλείσουνε; Όχι—Γιατί;—Γιατί τους φοβούνται, γιατί είναι έκλογές και δέν πρέπει να χάνονται κι' οι ψήφοι. Μπορεί κιόλα να τους ζητήσανε και συμπάθειο γιατί τους χαλάσανε τήν ήσυχία και τους διακόψανε τον τζόγο.

Νά μη παραξενεφτούμε λοιπόν καθόλου αν καμιά φορά άκούσουμε πώς σκοτώσανε αυτοί δέκα πρωθυπουργούς, κι' άλλους τόσους διεφθοντάδες άστυνομίας, που μπορεί να τολμήσουνε να πούν πώς ίσως καταδιώξουνε τά χαρτοπαίγνια.

Λοιπόν, κ. Τσέλο, να μη σου περάση ποτέ άπ' το μυαλό ή ιδέα, και να πάγης ναχης και τή παραμικρότερη έλπίδα, πώς μπορεί να λείψη ποτέ ή χαρτοπαίξια στην Ελλάδα. Άφτό δέ θα γίνη όσο έακολουθάμε να κυβερνούμαστε μ' άφτά τά χαλια.

Έμεις ή ιδέα μας είναι πώς πιό έφκολα μπορεί να πάψη ή συναλλαγή, πιό έφκολα μπορεί να πάψουν οι ύστερικές λωλαδες του Ραλλάκου, πιό έφκολα μπορεί να πάψη ο Μιστριώτης τους λόγους, πιό έφκολα μπορεί να γρημιστή το Πανόραμα, παρά να λείψουνε τά χαρτοπαίγνια άπ' τήν Ελλάδα. Κι' άς σβυστή άπ' το Έλληνικό στέμμα το «Ίσχύς μου ή άγάπη του λαού μου» κι' άς γραφτεί «Ίσχύς μου ή άγάπη των πονταδών μου».

N. Θ. Α.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ

(Τής Μιτυλήνης).

H'.

Εΐταν μια φορά ένας έρχοντας κ' είχε ένα γιό. Σάν έμεγάλωσε ο γιός, θέλησε να τον παντρέψη. Μά αυτός καμιά δέν έπαιρνε, παρά έλεγε του πατέρα του πώς θα πάγη να πάρη τήν κόρη του Δράκου, τήν πιο όμορφη του κόσμου, που βρίσκεται το παλάτι τους μέσα στην έρημιά. Έκανε λοιπόν σιδερένια παπούτσια κ' ένα σιδερένιο ραβδί, πήρε τά μάτια του, και διάβαινε, διάβαινε μέρες και νύχτες. Έκει που πήγε να κάσση μία μέρα να ξεκουραστή άπάνου σ' ένα βουνό, βρίσκει μια γριά μάγισσα. Αύτη σαν τον είδε τρόμαξε, γιατί τόσα χρόνια που ζούσε εκει περα κανένα δέν είδε να πάγη κοντά της. Καλημέρα, θειά, τής λέγει αυτός. Καλή σου μέρα γιέ μου. Τι γυρεύεις εδώ περα; Γιατί ήρτες; Παγαίνω, λέγει, να βρω το παλάτι του Δράκου πώς μια κόρη όμορφη, να τή γυρέψω γυναίκα, κ' έχω μαζί μου κι αυτά (βαστούσε έναν τρουβά φλουριά) να τά δώσω στον πατέρα της. Άραγες θα μου τή δώση; Άχ, γιόκα μ', του λέγει εκείνη. Παίζεις έσύ με τους Δράκους. Για να μπορέσης να τήν πάρης άπ' τά χέρια του, σαν άπίστευτο μου φαίνεται, όχι αυτά τά φλουριά, παρά κι άλλα τόσα να του πάγης. Μόνε δόσε με τα έμένα, να σε βοηθήσω εγώ να το κάμης αυτό.

Βγάζει εκείνος τά φλουριά, τά δίνει τής γριάς, κόβει κ' εκείνη μια τρίχα άπ' τά μαλλιά της, του τή δίνει, και λέγει: Άμα με χρειαστής, κόβε κοματάκι άπ' αυτή τήν τρίχα, ρίχνε την άπώς στη φωτιά, κ' εϋτως θα γίνεται ό,τι θέλεις. Άϊντε τώρα, διάβαινε άπ' εκεινον εκει τον δρόμο, και θα βγής ίσια μπροστά στο παλάτι του Δράκου.

Παίρνει πάλε αυτός τά μάτια του, παγαίνει, παγαίνει, βρίσκει στο δρόμο παιδιά και σκοτώναν μερμήγκια. Τι κάνετε αυτου έσεις, τους λέγει. Τι σας έκαμαν αυτά τά καημένα τά ζ, δέν τά λυπάστε; Άμαρτία είναι. Τα παιδιά καθώς άκουσαν άμαρτία, τ' άφησαν κ' έφυγαν. Τότε γυρίζουν οι μερμήγκοι και ρωτούν τον άνθρωπο· Τι θέλεις να σου κάνουμε για το καλό που μας έκανες; Και τί μπορείτε να κάνετε έσεις σ' έναν άνθρωπο, μαλιστα σαν έμένα, που θέλω να πάγω να πατήσω βουνά και κλαδιά, να πάρω τήν κόρη του Δράκου! Να, είπαν αυτοί, να σου δώσουμε αυτό το φτερό, κι άμα μεις χρειαστής κόψε κοματί και ρίξε το άπώς στη φωτιά, κ' έμεις θα τρέξουμε με μιά. Το παίρνει αυτός, το βάζει κοντά στής γριάς τήν τρίχα, αρχίζει πάλι το δρόμο, κ' ύστερ' από λίγο βρίσκεται μπροστά στο παλάτι του Δράκου.

Πηγαίνει, χτυπά τήν πόρτα, βγαίνει ή κόρη ν' άνοιξη, αυτός τήχασε άπ' τή μορφή της. Τι θέλεις, λέγει, έσύ εδώ; Ηρτα, λέγει, να πάρω έένα, να σε πάγω εκει που είμαι κ' εγώ κ' έχω τά παλάτια μου, να ζήσης σαν άληθινή βασίλισσα· όχι μέσα στην έρημιά να χάνονται και να περνούν τά νιάτα σου χωρίς να τά βλέπη κανείς, και χωρίς να βλέπης κ' έσύ κόσμο. Έλα που εΐταν κι αυτός παληκαράς κι όμορφος, και σαν να τής ήρταν κι αυτηνης τά λόγια του στο λογαριασμό. Άς είναι, λέγει, έρχομαι, άμα με μιά συμφωνία. Σαν μπορέσης να κάμης ό,τι σου ζητήσω, τότε κ' εγώ θα συμφωνήσω ναχρω μαζί σου, να φύγουμε. Τι πράμα; ρωτάει αυτός. Έχω ένα άμπάρι, λέγει αυτή, γεμστο στάρι, κριθάρι,

κουκουρόβουλο κ' ήρα, ανακατωμένα. Άν μπορέσης σε σαράντα μέρες να διαλέξης και να βάλης το καθένα χωριστά, τότε σε παίρνω. Του τ' άειπε αυτά για να δοκιμάση τήν προκοπή και τήν άξιωσύνη του. Καλό λέγει. Πηγαίνει αυτός μέσα στο κατώγι βλέπει τάμπάρι γεμστο ίσια με τά χείλια, στίκεται, συλλογιέται, συλλογιέται, τί να κάνη! Θυμήθηκε τότες τά μερμήγκια. Βγάζει το φτερό, κόβει ένα κοματάκι, το ρίχνει άπώς στη φωτιά, να σου οι μερμήγκοι άράδες άράδες κ' έρχονται. Τι μεις θέλεις, άφεντικά; Τους ζήτησε τότες αυτός τή δουλειά. Αρχίζουν αυτοί με μιά, και μέσα σε τέσσερες μέρες τελειώνουν. Τρέχει αυτός με τή χαρά και τά λέγει τής κοπέλλας. Σαν πήγε εκεινη και τά είδε αστίσε με τήν προκοπή του. Έγώ, έλεγε, μαθε του είπα τε σαράντα μέρες, και πάλε δέν το πιστευα να τ' καταφέρη. Κ' εκεινος σε τέσσερες μέρες μόνο να κ'μη αυτή τή δουλειά, αυτός είναι για μένα. Άϊντε, του λέγει, να κάμης άκόμα μια δουλειά, και τότε πλιά θα πιστέψω πώς είσαι παληκαρί. Τι; ρωτά αυτός. Να πάγης, λέγει, να κόψης δυό κυπαρίσια που είναι μπροστά στην πόρτα μας, σε σαράντα μέρες, και τότες ναχτης να φύγουμε.

Πηγαίνει αυτός, αρχίζει, κόβει, κόβει όσπου κουράστηκε. Βγαίνει αυτή και του λέγει, έλα μέσα να ξεκουραστής, και πάλι αρχίζεις. Άπονήρευτος αυτός, μπαίνει, καθίζει, κι όση ώρα ξεκουράζονταν βγήκε αυτή και τά περέρχουσε μ' άθανάτο νερό και κόλλησαν τά κυπαρίσια, κ' έγιναν σαν που εΐταν και καλήτερα. Βγαίνει αυτός, και τί να δη! Αρχίζει πάλι, κόβει, κόβει, και σαν είδε πώς εΐταν ή δουλειά δύσκολη, θυμήθηκε τή γριά, βγάζει τή τρίχα της, κόβει ένα κοματί, το ρίχνει άπώς στη φωτιά, και να σου δυό Δράκοι κ' έρχονται φοβεροί. Και τήν ώρα που έλειπε ή κοπέλλα μέσα, πιάνουν αυτοί, κόβουν μανι μανι τά κυπαρίσια, κ' ύστερα δρόμο! Βγαίνει αυτή, βλέπει τά κυπαρίσια κομμένα, και λέγει. Τώρα πλιά είσαι δικός μου. Άϊντε, να φύγουμε. Τήν παίρνει αυτός και πηγαίνει. Στο δρόμο που διάβαιναν, άκούν το Δράκο τον πατέρα της και τρέχει από πίσω τους. Τώρα, λέγει εκείνη, τί θα κάνουμε! Ένοια σου, τής λέγει αυτός. Βγάζει πάλι τήν τρίχα, κόψτε κοματί, και γίνονται κ' οι δυό τους χήνες. Τότε πηγαίνουν κοντά σ' έναν ποταμό που εΐταν εκει κοντά, πέφτουν μέσα, και κρύβονται. Τρέχει ο Δράκος και τους γυρεύει, τρέχει, όσπου σκοτεινιάστηκε άπώς στάιβουνά. Τότες αυτοί βγαίνουν κι' αρχίζουν πάλι το δρόμο, όσπου έφτασαν εκει που ήθελαν. Κόβει πάλε αυτός κοματί τρίχα άπ' τής μάγισσας, και γίνεται άξαφνα ένα παλάτι με δούλους με παραδούλους, μ' όλη τά βασιλικά στολίδια και πράγματα, μπαίνουν μέσα, τους δέχεται ο πατέρας του παληκαριου άμα είδε εκεινη τήν θεόμορφη κοπέλλα, κ' έγινε χαρά και γάμος, και καλή ξεφαντωσιά. Γυρίζει κι ο Δράκος άκόμα και γυρεύει τήν κόρη του.

ΒΓΗΚΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΑΣΩΤΟΣ

Δράμα με τρία μέρη

Και πουλιέται 2 δραχμές

στα γραφεία του «Νουμά»

και στο Βιβλιοπωλείο τής «Εστίας».

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΣΚΕΤΟΙ ΚΙ ΟΧΙ ΑΝΑΜΙΧΤΟΙ

Φίλε «Νουμά»,

Συμφωνώ με το συνεργάτη σου κ. Κ. Τ. ότι πρέπει να υποστηριχτεί γρά η κ. Θεοτόκης. Μά με ποιά τρόπο, παρακαλώ, θά υποστηριχτεί αφού οι περισσότεροι συνδυασμοί στις επαρχίες είναι ανάμιχτοι. Συνδυάζεται, δηλ. συντροφιάζει ένας Θεοτοκικός μ' ένα Ραλλικό, κι ε δουλεύουμε κ' οι δύο τους τίμια, θά κοιτάζουμε να βρούμε κ' οι δύο τους βουλευτάδες. τότε πώς θά μπορούσε να δείξει αυτή η επαρχία που ψηφίζει τον ανάμιχτο συνδυασμό, αν παραδέχεται ή όχι το πρόγραμμα του Θεοτόκη;

Αυτή τη φορά, καθώς το φωνάζεις και του λόγου σου, δεν πρόκειται να ψηφιστούν πρόσωπα. πρόκειται να ψηφιστεί πρόγραμμα. θέλει το Έθνος τους αξιωματικούς στη Βουλή ή όχι; Για να φανεί η γνώμη του Έθνους έπρεπε οι συνδυασμοί να γίνουν σκέτοι, Θεοτοκικοί και Ραλλικοί. Έπρεπε δηλ. ο κ. Θεοτόκης να επιμένει σ' αυτό και να πατήσσει από τους φίλους του να κλείσουν τον συνδυασμό τους με όποιον τύχει, παρά να μπάσουν σ' αυτούς αντίθετους.

Μιά γνώμη κι αυτή ενός που ζει έξω από την πολιτική, μά που αυτή τη φορά μπαίνει με τα άλλα του μέσα και φωνάζει «Μαύρο του Ραλλάκου!». Ο κ. Θεοτόκης πρέπει να νικήσει στις εκλογές για να μουντζουρωθεί ή καταραμένη Δημοκρατία.

Θά ψηφίσω μεθαύριο γραμμή όλο το συνδυασμό κι ως βρίσκεται σ' αυτόν ο κ. Κολιάτσος, ο κ. Ζυγομαλάς κ' ένα δυό άλλοι που ούτε ζουγραφιστούς δε θέλω να τους δω.
Γειά σου
ΑΝΤΙΣΑΝΙΔΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Παρακαλούνται οι κατά το άρθρον 47 του Καταστατικού μέτοχοι και ειδικοί τούτων αντιπρόσωποι οι συγκροτούντες την έτησίαν τακτική συνέλευσιν της Έθν. Τραπεζης της Ελλάδος να παρευρεθώσι σήμερον ήμεραν Σάββατον και ώραν 3ην μ. μ. εν τω καταστήματι της Τραπεζης προς συνεδρίασιν.
Αθήναι 24 Φεβρουαρίου 1906.

Ο Πρόεδρος της Συνελεύσεως των Μετόχων της Εθνικής Τραπεζης της Ελλάδος

Δ. ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Οί γραμματείς
Χ. ΒΟΥΡΝΑΖΟΣ
Η. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΣΗΣ

Ο ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Λιγοστό το Φονοπάζαρό μας, και μάλιστα από τις επαρχίες, τούτες τις μέρες. Φαίνεται κι ο κόσμος έχει το νοϋ του στις εκλογές και γι αυτό δεν πολυσκοτώνει. Κρίμα μοναχά που δεν μπορεί κανείς να περάσει στο Φονοπάζαρο και μερικούς «μικτούς συνδυασμούς», γιατί έχει θέτανε ή αληθινή τους θέση.

— "Υστερ' από τόσα και τόσα μεπεχλιβάνικα τσαλιμάκια πούκανε ο Γουναράκης, ξαναγκάλιασε το Ραλλάκο. «Επανέρχομαι εις το κόμμα μου» είπε, που μ' αληθινά λόγια σημαίνει «Ξαναγυρίζω στ' άχοϋρι μου».

— Λένε, πως οι Ραλλικοί θά κάνουν εκλογικό σαλόνι τους το θέατρο του Αρνιώτη.

— Θάχουμε λοιπόν κ' ένα «Δημόσιο θέαμα» της προκοπής για τρεις τέσσερις βδομάδες με τους λόγους και τις τουμπες του Ραλλάκου.

— Μόνο να μή λείψει να παίρνει φόρο κι απ' αυτό ο Κωστόπουλος.

— Το άρθρο του συνεργάτη μας κ. Δ. Δημητριάδη «Γιατί δεν έχουμε στρατό» που τυπώθηκε στο 184 φύλλο του «Νουμά», ξανατυπώθηκε ξεχωριστά σε χίλια αντίτυπα και σέ διαλεχτό χαρτί και μοιρίστηκε σ' όλους τους αξιωματικούς του στρατού μας.

— Στους 'Ολυμπιακούς αγώνες θά παρασταθεί και η «Δούκισσα των Αθηνών» του κ. Κλέωνα Ραγκαβή. Πολύ σωστό αυτό, για να δούνε τα χίλια μας και όσοι ξένοι κοπιήσουνε δω για τους αγώνες.

— Μαθαίνουμε πως την άνοστη παρατήρηση για το «Ραχόσκονιο» στην «Εστία» της περασμένης βδομάδας, την έκαμε ο κ. Μενέλαος Σακρόραφος, ύφηγητής της Γιατρικής και Βαρβαροπάζαρος (κοιτάξτε «Βαρβαροπάζαρο» του 185 φύλλου ..... «άπειριαν βακτηρίων αίτινες καλλιεργηθέντες»).

— Ο κ. Σακρόραφος περιμένει, λέει, να πεθάνει κάποιος από μας για να τον ξετάσει τον έγκεφαλο και να ποδείξει πειραματικά πως όλ' οι δημοτικιστάδες παρουσιάζουμε «όργανικήν αλλοίωσιν» στο μυαλό μας.

— Έμεις δεν περιμένουμε να πεθάνει ο κ. Σακρόραφος για να ποδείξουμε τι έχει μέσα το κεφάλι του. Μπορεί να μην έχει και τίποτα.

— "Υστερ' από τις τελευταίες τσαχινιές του Κουρούπη αναγκαστήκαμε να πάρουμε ένα υπάλληλο «ποκλειστικά για τις «ακροστιχίδες».

— Ο υπάλληλός μας αυτός θά βλέπει και θά ζητάει δω κι όμπρος ψηφί ψηφί όλα τέρθρα και τα ποιήματα που θά μας στέλνονται. Όστε πάλι πιά, δε θά ξαναμπορέσουμε να γελήσουμε με τους διάφορους Κουρούπηδες.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΚΕΡΔΟΣ 351,145 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναί! 351,145 δραχμάς έδωκε μέχρι τούδε το γραφείον του τραπεζομεσίτου κ. Γω. Φωτίου εις τους πελάτας του. Ήτοι εκ των αγοραστών λαχειοφόρων όμολογιών εκ του γραφείου του έχουν κερδίσει διάφορα ποσά, ανερχόμενα εις τον προγγυλόν αριθμόν 351,145 δραχμών.

Ο κ. Γω. Φωτίου θέλει ν' αναβιβάση το ποσόν τούτο εις 1,000,000 δραχ. και καλεί τους θέλοντας ν' αγοράσωσι τιαυτότην να προσέλθωσιν εις το τυχηρόν γραφείον του, όπου πάντως θά κληρωθή μετ' άμοιβης όμολογία τις και τι χαρά να είναι ή πρώτη με τας 100,000 χρυσάς δραχμάς την 19 Μαρτίου έ. έ. οτα γεννήσεται ή κλήρωσις.

Όσαύτως άσφαλίζονται και λαχειοφόροι όμολογίαί της Έθνικής Τραπεζης διά την αυτήν κλήρωσιν της 19ης Μαρτίου 1906 αντί μιάς δραχμής έκάστη.

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΛΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Από Πέμπτη σε Πέμπτη

Υπουργός Έσωτερικών ο Ν. Καλογερόπουλος

Σκοτωμοί. Αθήνα 1, Έπαρχίες 10 (βγαίνει ψεύτικο λοιπόν ό,τι γράφουμε άλλοϋ πως τούτη τη βδομάδα στις επαρχίες είχαμε λίγους σκοτωμούς).

Λαθωμοί. Αθήνα 2, Περαίας 9, Έπαρχίες 2. Κλεισιές. Αθήνα 3, Έπαρχίες 4 (οί τρεις, με το συμπάθειο, ληστείες).

Απαγωγές. Περαίας 1

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΔΙΑΜΑΝΤΙ

(Ποϋ μπορεί να στολίσσι και το «Βαρβαροπάζαρο»).

Κύριε Διδάσκαλε

Πολλύ σας παρακαλώ να μη τιμωρίσεται τον Νικόλαον χάρι εκ καθαρίσεως του σώματος μετά της μητρός του εις λουτρόν.

Έγώ ο Πατήρ.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Παρακαλούμε τους φίλους που δε μας πλερώσανε ακόμα τη συνδρομή να μας την πλερώσουν, αν ενδιαφέρονται να μη σταματήσει το φύλλο. Οι φίλοι μάλιστα του έξωτερικού πρέπει να λογαριάσουν ότι τώρα με τον έξουλισμό του φράγκου ή συνδρομή τους κατέθηκε τόσο, ώστε άμα άρχειρθούν οι τρεις δραχμές που χρειάζεται κάθε συνδρομητής το χρόνο για γραμματόσημα, απομένουνε μοναχά έφτάμιστη δραχμές, λιγότερα δηλ. απ' όσα πληρώνουνε οι συνδρομητές του έσωτερικού. Έλπίζουμε να μην πάνε χαμένα τα λόγια μας, μά να φιλοτιμηθώμεν όλοι και του έσωτερικού και του έξωτερικού να μας στείλουνε τη συνδρομή. — κ. Ν. Καρβ. Πολύ καλό και το δεύτερο και θά δημοσιευτεί. — κ. Χ. Βαρ. Τα λάβαμε και σ' εύχαριστούμε. Στ' άλλο φύλλο. — κ. Γ. Λασ. Περιμένουμε κανένα άλλο καλύτερο. Γιατί όμως δε μας φανερώνετε κι άλλα καιρο τόνομά σου; — κ. Γ. Ζουρ. Πειραιά. Γιατί δεν άπαντήσατε στο δράμμα που σας στείλαμε; Μήπως δεν το λάβατε; — κ. Στρ. Δαρ. Βέβαια, όλ' οι συνεργάτες μας οι νέοι, θά μπουνε στην Πινακοθήκη του «Νουμά», αν όχι για τίποτ' άλλο, τουλάχιστο για να βεβαιωθεί ο κ. Ραδίκας πως οι δημοτικιστάδες δεν είναι αείδεχθ ή και ρυπαρά άνθρωπάρια. — κ. Γερ. Λευκ. Σε κανέναν πιά δε στέλνετα, το φύλλο χάρισμα όταν κ' οι συνεργάτες μας πλερώνουνε συνδρομή, δε βλέπουμε το λόγο γιατί να μην πλερώνουν όσοι δεν προσφέρουν τίποτα έπιτα, άμα δεν πλερώσουν οι δημοτικιστάδες, ποιά θά πλερώσει; Ο Μιστριώτης;

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έντοκοι καταθέσεις

Η Έθνική Τράπεζα δέχεται έντόκους καταθέσεις εις τραπεζικά γραμμάτια και εις χρυσόν, ήτοι εις φράγκα και λίρας στεργίνας άποδοτέας εις ώρισμένην προθεσίαν ή διαρκείς Αί εις χρυσόν καταθέσεις και οι τόκοι αυτών πληρώνονται εις το αυτό νόμισμα εις 8 έγέμετο ή κατέθεσις εις χρυσόν ή δι' έπιταγής ύψους (chèque) επί του έξωτερικού και έπιταγήν του όμολογιούχου.

Το κεφάλαιον και οι τόκοι των όμολογιών πληρώνονται εν τω Κεντρικώ Καταστήματι και τη αίτήσσει του καταθέτου εις τω Έποκαταστήμασι της Τραπεζης, εν Κερκυρή Κεφαλληνία και Ζακύνθω διά των ύποκαταστημάτων της Έθνικής Τραπεζης.

Τόκοι των καταθέσεων

1	1)2	ταίς	0,0	κατ'	έτος	διά	καταθ.	6	μηνών
2		"	0,0	"	"	"	"	1	έτους
3	1)2	"	0,0	"	"	"	"	2	έτων
2		"	0,0	"	"	"	"	4	έτων
4		"	0,0	"	"	"	"	5	έτων

Αί όμολογίαί των έντόκων καταθέσεων έκδίδονται κατ' έκλογήν του καταθέτου νομαστικά ή άνόνομοι.

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

Όδός Ακαδημίας αριθ. 82.